

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.004.02.2020

Pani
Renata Gródecka
Dyrektor
Młodzieżowego Ośrodka
Socjoterapii w Waniorowie
Waniorowo 15
72-300 Waniorowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/021 – Kształcenie w szkołach specjalnych

I Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Specjalna ¹ w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Waniorowie ² , Waniorowo 15, 72-300 Waniorowo.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dyrektorem MOS (w tym SPS) ³ jest od 1 września 2016 r. Pani Renata Gródecka.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja kształcenia uczniów w szkołach specjalnych. 2. Działania na rzecz adaptacji uczniów do dorosłego życia. 3. Warunki kształcenia uczniów w szkołach specjalnych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020 (do czasu zakończenia kontroli oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	Leszek Smykowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/49/2020 z 21 lutego 2020 r. oraz LSZ/88/2020 z 6 maja 2020 r. (akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Szkoła funkcjonowała w oparciu o aktualny, kompletny i prawidłowo przygotowany dokument regulujący jej pracę, tj. statut MOS. Dyrektor podejmowała działania w celu zapewnienia kadry pedagogicznej umożliwiającej realizację zadań Szkoły. Prowadzący zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne oraz zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w większości posiadali kwalifikacje odpowiednie do realizowanych zadań. Pozostali nauczyciele zatrudniani byli przez Panią Dyrektor, z powodu braku kandydatów do pracy w Szkole posiadających wymagane kwalifikacje. Ich zatrudnienie dokonywane było po uzyskaniu zgody Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty⁶, a kwalifikacje uzupełniane w okresie wykonywania pracy.

W Szkole zapewniono wystarczającą liczbę odpowiednio wyposażonych sal lekcyjnych oraz infrastrukturę umożliwiającą kształcenie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Nie były jednak w pełni spełnione wymogi dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Szkoły. W szczególności nie zabezpieczono poręczy schodów przed ewentualnym zsuwaniem się po nich, w toalecie uczniowskiej brak było bieżącej ciepłej wody, na podwórzu szkolnym występowały nierówne i niebezpieczne nawierzchnie, a także brak było tablic informacyjnych określających zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń siłowni plenerowej. Stanowiło to naruszenie przepisów określonych w § 7 ust. 2 pkt 2, § 8 ust. 1, § 16 ust. 1 oraz § 31 ust. 6 rozporządzenia Ministra Edukacji

¹ Dalej: Szkoła lub SPS.

² Dalej: Ośrodek lub MOS.

³ Dalej: Dyrektor.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. dalej: ustawa o NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Kurator.

Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁷.

Zespoły, które tworzyli nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniami oraz wychowawcy grup, opracowywały z wymaganą częstotliwością wielospecjalistyczne oceny funkcjonowania uczniów⁸. Jednak nie określano w nich zakresu i charakteru wsparcia ze strony nauczycieli/specjalistów, co stanowiło naruszenie wymogów określonych w § 6 ust. 10 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym⁹. Zespoły te prawidłowo opracowywały dla uczniów indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne¹⁰, jednak 40% zbadanych programów opracowano z opóźnieniem wynoszącym od 24 do 217 dni w odniesieniu do terminu określonego w § 6 ust. 5 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia. Nie zapewniono w pełni rzetelnego dokumentowania realizacji obowiązku pisemnego zawiadamiania przez Dyrektora rodziców o posiedzeniach Zespołów ds. opracowania WOFU i IPET, a także przekazywania im kopii sporządzanych ocen i programów. Ponadto w 14% zbadanych IPET nie odnotowano dat ich sporządzenia. W Szkole zapewniono realizację zaleceń zawartych w orzeczeniach wydanych przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym zorganizowano adekwatne do potrzeb uczniów formy zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych oraz z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zapewniono także realizację treści określonych w podstawie programowej. Z powodu m.in. strajku i długotrwałego zwolnienia lekarskiego nauczycieli, nie zrealizowano części zajęć obowiązkowych. Niższy wymiar godzin zrealizowanych form pomocy, od określonego w IPET, wynikał m.in. z absencji uczniów i nauczycieli. Uczniom udostępniano podręczniki niezbędne do realizacji obowiązkowych zajęć, a w przypadku ich braku przygotowywane przez nauczycieli materiały edukacyjne i ćwiczeniowe. W Szkole organizowano zajęcia pozalekcyjne, w tym rozwijające zainteresowania uczniów oraz podejmowano działania sprzyjające ich adaptacji do dorosłego życia. W prawidłowy sposób zamieszczano w Systemie Informacji Oświatowej¹¹ dane o uczniach. Postępowanie z ich dokumentacją zapewniało ochronę wrażliwych danych osobowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

1. Organizacja kształcenia uczniów w szkołach specjalnych

Szkoła była ośmioletnią szkołą podstawową specjalną, w której funkcjonowały w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 wygasające oddziały gimnazjalne. Działa w MOS, który powstał 1 września 2015 r. z przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. W Szkole kształcili się uczniowie zagrożeni niedostosowaniem społecznym, w tym z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

Liczba uczniów na dzień 30 września¹³ w latach szkolnych 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 wyniosła odpowiednio: 46, 49 i 45 (w tym w oddziałach gimnazjalnych 23

⁷ Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach.

⁸ Dalej: WOFU lub ocena.

⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 1578, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia.

¹⁰ Dalej: IPET lub program.

¹¹ Dalej: SIO.

¹² Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

w roku szkolnym 2017/2018 i dziewięciu w 2018/2019). Wszyscy uczniowie objęci byli kształceniem specjalnym ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym, w tym w ww. latach szkolnych odpowiednio: 11, dwóch i czterech jednocześnie ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim. Udział uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego¹⁴ z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim w ogólnej liczbie uczniów wyniósł odpowiednio: 24%, 4% i 9%¹⁵. W kontrolowanym okresie w Szkole nie było uczniów, dla których orzeczono potrzebę nauczania indywidualnego oraz z wydłużonym okresem nauki w ramach etapu edukacyjnego. Uczniowie zamieszkiwali w internacie MOS, z wyjątkiem jednego, który zamieszkiwał w tej samej miejscowości, w której zlokalizowany był Ośrodek.

(akta kontroli str. 5, 6, 7-24)

1.1. Specyfika Szkoły pozwalała na realizację zalecanych form pomocy określonych w orzeczeniach, m.in. socjoterapii, rewalidacji, terapii, usprawniania, stymulacji, rozwijania uzdolnień i wzmacniania mocnych stron ucznia określonych w orzeczeniach. W kontrolowanych latach szkolnych uczniowie objęci badaniem¹⁶ mieli uwzględnione w IPET formy pomocy zalecane w orzeczeniach, których realizacja potwierdzona została w dziennikach zajęć prowadzonych w Ośrodku.

W latach szkolnych objętych kontrolą do Szkoły byli przyjmowani uczniowie na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym oraz na podstawie skierowania wydanego na wniosek rodzica (lub opiekuna prawnego) przez organ prowadzący właściwy dla miejsca zamieszkania ucznia. Czas oczekiwania dla osób z próby badawczej¹⁷, jaki upłynął od dnia złożenia przez rodziców wniosku o przyjęcie do MOS do dnia przyjęcia do Ośrodka, wynosił od sześciu do 110 dni (średnio 39 dni). Czas oczekiwania od dnia wpłynięcia skierowania do MOS do dnia przyjęcia ucznia do Szkoły, wynosił od jednego do 97 dni (średnio 18 dni), w tym dla dwóch uczniów powyżej 30 dni.

Do Szkoły nie przyjęto wszystkich aplikujących osób ze względu na ograniczoną liczbę miejsc w internacie Ośrodka. Nie wystąpił przypadek, aby nie przyjęto ucznia ze względu na trudności transportowe (problemy w dotarciu do Szkoły). Uczniowie (z wyjątkiem jednego zamieszkałego w Waniorowie), zakwaterowani byli w internacie Ośrodka.

(akta kontroli str. 7-24, 25, 26-35)

Dyrektor wyjaśniła, że od momentu złożenia wniosku przez rodziców o przyjęcie do Szkoły dziecko oczekiwało na miejsce w Ośrodku do momentu wydania skierowania przez organ prowadzący właściwy dla miejsca zamieszkania dziecka. Na podstawie skierowania dziecko było przyjmowane do placówki. Przyczyną długiego oczekiwania na przyjęcie do Ośrodka był brak wolnych miejsc w internacie. Jednocześnie rodzicom (opiekunom prawnym) wskazywano możliwość kształcenia ucznia w innej szkole podstawowej specjalnej zlokalizowanej w innym młodzieżowym ośrodku socjoterapii.

(akta kontroli str. 7-24)

---

¹³ Według danych z SIO.

¹⁴ Dalej: orzeczenia.

¹⁵ Byli to uczniowie przyjęci do Szkoły przed 2017 r.

¹⁶ Szczegółową kontrolą objęto dokumentację 15 uczniów, proporcjonalnie do liczebności oddziałów klasowych: dwie osoby z klasy IV, po trzy z klasy V, VI i VII oraz cztery z klasy VIII, z tego pięć dziewczynek i dziesięciu chłopców (tj. 33,3% uczniów z roku szkolnego 2019/2020).

¹⁷ Badaniem objęto próbę badawczą 15 uczniów.

Poziom wykorzystania miejsc w Szkole w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosił odpowiednio: 57,5%, 61,3% i 56,3%. Szkoła we wszystkich latach szkolnych dysponowała wolnymi miejscami w oddziałach szkolnych.

(akta kontroli str. 6, 7-24)

Dyrektor wyjaśniła, że w kontrolowanym okresie w poszczególnych oddziałach klasowych nie wykorzystywano wszystkich miejsc z powodu ograniczonej liczby miejsc w internacie. W internacie w jednej grupie może być do 12 wychowanków, natomiast w Szkole w jednej klasie może być do 16 uczniów. Pomimo wolnych miejsc w poszczególnych oddziałach nie można było ich wykorzystać, ponieważ w internacie była maksymalna liczba wychowanków.

(akta kontroli str. 7-24)

1.2. W kontrolowanym okresie Szkoła funkcjonowała na podstawie aktualnego i prawidłowo przyjętego Statutu MOS¹⁸, który zawierał elementy dotyczące Szkoły wymagane przepisami art. 98 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹⁹, w tym m.in. cele i zadania, organy, organizację Szkoły, obowiązki nauczycieli i innych pracowników, prawa i obowiązki uczniów, zasady oceniania, klasyfikowania, promowania i egzaminowania uczniów²⁰. Statut Ośrodka zmieniono pięciokrotnie²¹. Zmiany dokonane w latach 2017-2019 dotyczyły zapisów związanych z wygaśnięciem oddziałów gimnazjalnych i z zakończeniem przyjmowania uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim do MOS oraz zmian w wewnątrzszkolnym systemie oceniania i zapisach o wolontariacie.

(akta kontroli str. 7-24, 36-86)

1.3. Dyrektor w okresie objętym kontrolą podejmowała działania w celu zapewnienia warunków organizacyjnych sprzyjających realizacji zadań Szkoły, poprzez zatrudnianie niezbędnej liczby nauczycieli.

W kontrolowanych latach szkolnych (na 30 września wg SIO) stan zatrudnienia pracowników pedagogicznych świadczących pracę w Szkole kształtował się następująco: w roku szkolnym 2017/2018 – 26 osób (24,3 etaty)²²; w 2018/2019 – 26 osób (25,3 etaty)²³; w 2019/2020 – 24 osoby (23,81 etatów)²⁴. W danym roku szkolnym były zatrudnione lecz nie świadczyły pracy (według stanu 30 września): w 2017/2018 – jedna osoba (przebywająca na urlopie macierzyńskim); w 2018/2019 – dwie osoby (kontynuacja urlopu macierzyńskiego, długotrwałe zwolnienie lekarskie); w 2019/2020 – trzy osoby (długotrwałe zwolnienie lekarskie, urlop dla poratowania zdrowia, zatrudnienie nauczyciela w październiku).

W okresie objętym kontrolą nastąpił spadek zatrudnienia – liczony w etatach - w roku szkolnym 2019/2020 w stosunku do 2018/2019 o 1,49 etatu, tj. o 5,9%, natomiast w roku szkolnym 2018/2019 wzrost w stosunku do 2017/2018 o 1 etat, tj. o 4,1%.

(akta kontroli str. 7-24, 87, 210-211)

Dyrektor wyjaśniła, że liczba nauczycieli i etatów w badanym okresie kształtowała się na podobnym poziomie. Stan zatrudnienia w Szkole był adekwatny do potrzeb. W internacie w latach 2018/19 i 2019/20 brakowało jednego wychowawcy.

(akta kontroli str. 7-24)

¹⁸ Statut Ośrodka został nadany uchwałą nr IX/63/15 Rady Powiatu w Gryficach z dnia 23 lipca 2015 r. w związku z przekształceniem Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Waniorowie w Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Waniorowie.

¹⁹ Dz.U. 2019 r. poz. 1148, ze zm.; dalej: Prawo oświatowe.

²⁰ Statut MOS był dostępny na stronie internetowej Ośrodka, <https://www.mos.waniorowo.pl>

²¹ Zmiany w Statucie MOS zatwierdzone na podstawie uchwał Rady Pedagogicznej MOS: nr 12/2015 z 2 października 2015 r., nr 11/2016/2017 z 9 września 2016 r., nr 13/2017 z 10 listopada 2017 r., nr 6/2018/2019 z 5 października 2018 r. oraz nr 6/2019/2020 z 4 października 2019 r.

²² 15 nauczycieli (12,7 etatów), 9 wychowawców (9,6 etatów), jeden pedagog (1 etat), jeden psycholog (1 etat).

²³ 15 nauczycieli (12,7 etatów), 9 wychowawców (10,6 etatów), jeden pedagog (1 etat), jeden psycholog (1 etat).

²⁴ 15 nauczycieli (12,11 etatów), 9 wychowawców (9,7 etatów), jeden pedagog (1 etat), jeden psycholog (1 etat).

W latach szkolnych objętych kontrolą Dyrektor nie zatrudniała pracowników na stanowisku pomocy nauczyciela i nie składała w tej sprawie wniosków do organu prowadzącego.

(akta kontroli str. 7-24, 87)

Z powodu braku kandydatów z niezbędnymi kwalifikacjami, Dyrektor zatrudniała część nauczycieli bez pełnych kwalifikacji wymaganych do prowadzenia powierzonych zajęć w SPS. I tak:

- w roku szkolnym 2017/2018 pięciu z 26 pracowników pedagogicznych MOS nie posiadało odpowiednich kwalifikacji do realizowania zajęć (jeden z Wiedzy o społeczeństwie²⁵ w wymiarze 3/18 etatu, jeden z zajęć artystycznych w wymiarze 2/18 etatu, jeden z zakresu oligofrenopedagogiki oraz dwóch z zakresu socjoterapii i oligofrenopedagogiki);
- w roku szkolnym 2018/2019 sześciu z 26 pracowników pedagogicznych MOS nie posiadało odpowiednich kwalifikacji do realizowania zajęć (jeden z WOS w wymiarze 3/18 etatu, jeden z zajęć socjoterapeutycznych w wymiarze 4/18 etatu, jeden z fizyki w wymiarze 6/18 etatu z zakresu socjoterapii i oligofrenopedagogiki, dwóch z zakresu oligofrenopedagogiki oraz jeden z zakresu socjoterapii i oligofrenopedagogiki);
- w roku szkolnym 2019/2020 trzech z 24 pracowników pedagogicznych MOS nie posiadało odpowiednich kwalifikacji do realizowania zajęć (jeden z j. angielskiego w wymiarze 12/18 etatu oraz z zakresu socjoterapii i oligofrenopedagogiki, jeden z zajęć socjoterapeutycznych w wymiarze 4/18 etatu, jeden z fizyki w wymiarze 6/18 etatu z zakresu socjoterapii i oligofrenopedagogiki).

Dyrektor każdego roku szkolnego objętego kontrolą występowała do Kuratora o zgodę na zatrudnienie ww. nauczycieli i otrzymywała taką zgodę.

(akta kontroli str. 7-24, 88-135)

Dyrektor wyjaśniła, że w większości ww. przypadków brak jest wymagań kwalifikacyjnych do prowadzenia zajęć w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (socjoterapia). W placówce uczą się dzieci niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim, toteż wymagane są również kwalifikacje z zakresu oligofrenopedagogiki. Dwóch nauczycieli nie posiadało kwalifikacji do nauczania przedmiotu (wos, j. angielski). W związku z tym, że brakuje wykwalifikowanych nauczycieli i wychowawców zgodnie z potrzebami placówki, pomimo podejmowanych starań w ich pozyskaniu, zaistniała konieczność powierzenia w kontrolowanym okresie zajęć nauczycielom bez odpowiednich kwalifikacji²⁶. W wyjaśnieniach podała także: braki kadrowe były diagnozowane przed rozpoczęciem kolejnego roku szkolnego i natychmiast były podejmowane działania w celu pozyskania nowych nauczycieli. W kontekście potrzeb Szkoły w celu rekrutacji niezbędnych nauczycieli ogłaszane były wakaty w Urzędzie Pracy w Gryficach oraz na stronie Kuratorium Oświaty w Szczecinie. Niektórzy nauczyciele uzupełniali kwalifikacje zawodowe na studiach podyplomowych z zakresu socjoterapii i oligofrenopedagogiki, jeden nauczyciel ukończył studia podyplomowe z zakresu bibliotekarstwa, jeden nauczyciel ukończył studia podyplomowe z zakresu diagnozy i terapii psychologiczno-pedagogicznej.

(akta kontroli str. 7-24)

---

²⁵ Dalej: WOS.

²⁶ Za zgodą Kuratora.

Na dzień 30 września każdego z badanych lat szkolnych w odniesieniu do poszczególnych nauczycieli nie przekroczono dopuszczalnego wymiaru godzin ponadwymiarowych (maksymalnie 1,5 etatu)²⁷.

(akta kontroli str. 88-120)

Stosownie do art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela²⁸ w każdym z kontrolowanych lat szkolnych nauczyciele uczestniczyli w różnych formach doskonalenia zawodowego w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym w obowiązkowych szkoleniach Rady Pedagogicznej oraz podnosili swoje kompetencje indywidualnie, tj.:

- w roku szkolnym 2017/2018 – 24 nauczycieli z 27 zatrudnionych w ww. roku (trzech nauczycieli nie uczestniczyło w żadnym szkoleniu). W ww. roku szkolnym w Szkole przeprowadzono trzy szkolenia Rady Pedagogicznej, tj.: „*Jak uczyć i wychowywać dzieci z zaburzeniami zachowania, zachowaniami trudnymi oraz prowokującymi nauczycieli, wychowawców oraz rówieśników*” (uczestniczyło 18 nauczycieli), „*Prawo Oświatowe dla nauczycieli przygotowujących się do awansu zawodowego, poziom pierwszy*” (uczestniczyło 15 nauczycieli) i „*Ochrona danych osobowych w szkole/placówce oświatowej, poziom drugi*” (uczestniczyło 17 nauczycieli).

Pięciu nauczycieli uczestniczyło w jednym do 15 szkoleń indywidualnych, średnio w czterech szkoleniach. Jeden nauczyciel ukończył studia podyplomowe z zakresu resocjalizacji i socjoterapii;

- w roku szkolnym 2018/2019 – 19 nauczycieli z 28 zatrudnionych w ww. roku (pięciu nauczycieli nie uczestniczyło w żadnym szkoleniu). W ww. roku szkolnym w Szkole nie przeprowadzono szkoleń Rady Pedagogicznej.

Czternastu nauczycieli uczestniczyło w jednym do 19 szkoleń indywidualnych, średnio w trzech szkoleniach. Jeden nauczyciel ukończył studia podyplomowe z zakresu bibliotekarstwa i informacji naukowej, trzy osoby studia podyplomowe z zakresu oligofrenopedagogiki i jedna osoba ukończyła studia drugiego stopnia z zakresu fizjoterapii;

- w roku szkolnym 2019/2020 – 19 nauczycieli z 27 zatrudnionych w ww. roku (sześciu nauczycieli nie uczestniczyło w żadnym szkoleniu). W ww. roku szkolnym przeprowadzono dwa szkolenia Rady Pedagogicznej, tj.: „*Tablica interaktywna jako cyfrowe środowisko pracy nauczyciela*” (uczestniczyło 14 nauczycieli) oraz „*Łagodna stanowczość – przeciwdziałanie agresji i przemocy wśród uczniów*” (uczestniczyło 14 nauczycieli).

Czterech nauczycieli uczestniczyło w jednym do 12 szkoleń indywidualnych, średnio w pięciu szkoleniach. Jeden nauczyciel rozpoczął studia podyplomowe na kierunku „*Edukacja, rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną i rewalidacja osób upośledzonych w zakresie wspomagania rozwoju osób z autyzmem*”.

(akta kontroli str. 136-144)

Dyrektor wyjaśniła, że przyczyną nieuczestniczenia niektórych nauczycieli w formach doskonalenia i doskonalenia zawodowego organizowanych przez MOS w latach objętych kontrolą były: długotrwałe zwolnienia lekarskie, urlop macierzyński, urlop dla poratowania zdrowia, wykonywanie w czasie szkolenia innych czynności służbowych²⁹, praca w kilku szkołach i brak możliwości uczestniczenia w szkoleniach

²⁷ W latach kontrolowanych pensum wynosiło: nauczyciela – 18 godz., wychowawcy internatu – 26 godz., bibliotekarza – 30 godz., psychologa/pedagoga – 22 godz.

²⁸ Dz.U. z 2019 r. poz. 2215; dalej: Karta Nauczyciela.

²⁹ Nauczyciele przebywali z młodzieżą na badaniach w Poradni dla Młodocianych w Szczecinie lub sprawowali opiekę nad grupami wychowawczymi.

w wyznaczonym terminie, limit miejsc w szkoleniach finansowanych ze środków unijnych.

(akta kontroli str. 147-148)

1.4. W Szkole dokonywano WOFU. Pierwsza ocena dokonywana była miesiąc po przybyciu ucznia do MOS, druga po zakończeniu pierwszego półrocza, a trzecia przed zakończeniem roku szkolnego.

WOFU³⁰ odnosiły się do funkcjonowania ucznia w okresie sporządzania oceny i były opracowywane z częstotliwością określoną w § 6 ust. 9 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia (co najmniej dwa razy w roku). Zgodnie z § 6 ust. 10 pkt 1 i 3 ww. rozporządzenia w ocenach tych uwzględniono indywidualne potrzeby ucznia (rozwojowe, edukacyjne, terapeutyczne), zasoby ucznia (mocne strony, predyspozycje, zainteresowania, uzdolnienia) i przyczyny niepowodzeń edukacyjnych (słabe strony ucznia, trudności w funkcjonowaniu, bariery i ograniczenia).

W objętych analizą ocenach nie określono zakresu i charakteru wsparcia i pomocy ze strony nauczycieli/specjalistów (o czym mowa w § 6 ust. 10 pkt 2 ww. rozporządzenia). W Szkole, w roku szkolnym 2017/2018, nie zapewniono rzetelnego dokumentowania realizacji obowiązku pisemnego powiadamiania rodziców uczniów o posiedzeniach Zespołów w sprawie opracowania ww. ocen, a w całym kontrolowanym okresie - rzetelnego dokumentowania realizacji obowiązku przekazania im kopii WOFU (o którym mowa w § 6 ust. 11 i ust. 12 pkt 1 ww. rozporządzenia), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 7-24, 26-35, 145-146, 212-577, 929-1004)

1.5. W Szkole opracowywano dla uczniów IPET, w których określano formy wsparcia ucznia, zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach wydanych przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Objęte szczegółowym badaniem IPET³¹ zawierały zalecenia zawarte w orzeczeniach oraz ujęto w nich:

- wynik WOFU (w tym mocne strony ucznia, predyspozycje, zainteresowania, uzdolnienia oraz trudności ucznia, w tym bariery i ograniczenia utrudniające funkcjonowanie i uczestnictwo w życiu Szkoły);
- informacje dotyczące zakresu dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości ucznia z uwzględnieniem form i metod pracy z uczniem;
- rodzaj i zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów (m.in. wyrównywanie braków i zaniedbań edukacyjnych, kształtowanie umiejętności społecznych, rozwój mocnych stron ucznia, eliminowanie zaniedbań środowiskowych, trening samodzielności, terapię mowy, podnoszenie sprawności intelektualnej, rozwijanie obniżonych funkcji percepcyjno-motorycznych, zajęcia rekreacyjne, elementy terapii psychologicznej, rozwijanie zainteresowań, budowanie motywacji do uczenia się, kształtowanie właściwych postaw i relacji);
- formy, sposoby i okres udzielania pomocy uczniowi (m.in. zajęcia socjoterapeutyczne w wymiarze 2 godz. tygodniowo, wyrównawcze z j. polskiego i matematyki w wymiarze 2 godz. tygodniowo, rewalidacyjne w wymiarze 2 godz. tygodniowo, korekcyjno-kompensacyjne w wymiarze 1 godz. tygodniowo,

³⁰ Szczegółowej analizie poddano wybrane losowo WOFU dotyczące próby 15 uczniów, proporcjonalnie do liczebności oddziałów klasowych: dwie osoby z klasy IV, po trzy z klasy V, VI i VII oraz cztery z klasy VIII, z tego pięć dziewczynek i dziesięciu chłopców (tj. 33,3% uczniów z roku szkolnego 2019/2020).

³¹ Szczegółowemu badaniu poddano IPET-y dotyczące próby 15 uczniów, proporcjonalnie do liczebności oddziałów klasowych: dwie osoby z klasy IV, po trzy z klasy V, VI i VII oraz cztery z klasy VIII, z tego pięć dziewczynek i dziesięciu chłopców (tj. 33,3% uczniów z roku szkolnego 2019/2020).

logopedyczne w wymiarze 1 godz. tygodniowo, wg potrzeb zajęcia biofeedback, zajęcia metodą Tomatisa, elementy terapii psychologicznej, zajęcia rekreacyjne na basenie, koło artystyczne) oraz określano klasę, rok szkolny i wymiar godzin pomocy dla ucznia;

- działania w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposoby ich realizacji (zalecenia dotyczyły uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej w wymiarze 10 godz. w roku szkolnym);
- działania wspierające rodziców ucznia we współdziałaniu z instytucjami oraz rodzaj i zakres współpracy z tymi instytucjami (m.in. z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, powiatowymi komendami Policji, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi);
- współpracę nauczycieli i specjalistów z rodzicami, w tym zakres współpracy (m.in. spotkania z psychologiem i pedagogiem szkolnym, zebrania klasowe, rozmowy indywidualne i telefoniczne z wychowawcami i nauczycielami) oraz zalecenia do pracy w domu (m.in. dbałość o kulturę słowa, przestrzeganie określonych zasad dot. zachowania, dbałość o punktualne powroty z przepustek);
- ocenę efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- proponowane modyfikacje IPET;
- daty posiedzeń i podpisy członków Zespołu ds. opracowania IPET;
- podpis rodzica/opiekuna prawnego biorącego udział w posiedzeniu Zespołu;
- podpis osoby nadzorującej pracę ww. Zespołu.

Zawierały one informacje określone w § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia.

Pośród zbadanych 15 IPET sześć (tj. 40%) opracowano po terminie określonym w rozporządzeniu w sprawie warunków organizowania kształcenia. W Szkole w roku szkolnym 2017/2018 nie zapewniono rzetelnego dokumentowania realizacji obowiązku pisemnego powiadamiania rodziców uczniów o posiedzeniach Zespołów w sprawie opracowania ww. programów, a w całym kontrolowanym okresie - rzetelnego dokumentowania realizacji obowiązku przekazania im kopii IPET (o którym mowa w § 6 ust. 11 i ust. 12 pkt 2 ww. rozporządzenia), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Wszystkie IPET zostały opracowane na okres drugiego etapu edukacyjnego (klasy IV-VIII) zgodnie z aktualnym orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego przez Zespoły, w których skład każdorazowo wchodził: wicedyrektor Szkoły, nauczyciele, którzy nauczali ucznia, wychowawcy klasy i grupy wychowawczej, psycholog, pedagog oraz nauczyciele specjaliści: logopeda i terapeuta pedagogiczny.

(akta kontroli str. 7-24, 26-35, 145-146, 212-577, 929-1004)

Dyrektor wyjaśniła, że *dokonywano oceny efektywności IPET podczas drugiego spotkania Zespołu przed zakończeniem danego roku szkolnego. Wszyscy uczniowie z wyjątkiem uczniów nowoprzyjętych mają dokonaną ocenę efektywności IPET. Uczniowie nowoprzyjęci nie mają dokonanej oceny efektywności świadczonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ponieważ taka ocena dokonywana jest pod koniec roku szkolnego.*

(akta kontroli str. 162)

1.6. W Szkole dokonywano wyboru podręczników oraz materiałów edukacyjnych, a także materiałów ćwiczeniowych do danych zajęć edukacyjnych kształcenia ogólnego. Nauczyciele przy ich wyborze dla uczniów objętych kształceniem specjalnym, uwzględniali ich potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne. Zestaw podręczników był każdorazowo ustalany uchwałą Rady Pedagogicznej

MOS³². Wszystkie podręczniki wykorzystywane w klasach dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym uwzględniały aktualną podstawę programową kształcenia ogólnego. Podręczniki wykazane w ww. szkolnych zestawach podręczników zostały zakupione ze środków dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz pozostawały do dyspozycji uczniów w Szkole (w klasopracowniach lub bibliotece). Ich liczba dostosowana była do liczebności oddziałów klasowych. W przypadku braku podręczników (muzyka, plastyka, religia) nauczyciele sami przygotowywali materiały edukacyjne i ćwiczeniowe (np. karty pracy) na podstawie podręczników własnych, uwzględniając indywidualne możliwości uczniów i zalecenia do pracy z nimi.

(akta kontroli str. 7-24, 149-161)

Dyrektor wyjaśniła: *nauczyciele w procesie dydaktycznym korzystają z podręczników dotacyjnych, starają się wykorzystywać również e-podręczniki, pracują z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, wykorzystują metodę projektu, samodzielnie opracowują scenariusze zajęć wykorzystując różnorodne materiały źródłowe, przygotowują prezentacje, opracowują doświadczenia. Samodzielnie opracowują karty pracy i zestawy ćwiczeń, starają się je dostosować do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nauczyciele widzą potrzebę modyfikacji podręczników, przede wszystkim dostosowania ich do możliwości uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.*

(akta kontroli str. 922-928)

1.7. W okresie od 5 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. ochrona danych osobowych uczniów była uregulowana zarządzeniem nr 2/2016 Dyrektora MOS z dnia 5 września 2016 r.³³, które ustaliło sposób przetwarzania danych osobowych oraz środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych w Ośrodku. Zarządzenie to zostało zastąpione zarządzeniem nr 7/2018 Dyrektora MOS³⁴, którym wprowadzono do stosowania dokument pn. „*Polityka Bezpieczeństwa Informacji w Zakresie Ochrony Danych Osobowych*”³⁵. Uregulowano w nim zasady przetwarzania danych osobowych oraz zarządzanie systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Ośrodku. W ww. Polityce, ze względu na sposób ochrony danych osobowych, określono strefę bezpieczeństwa, do której wpisano pomieszczenia takie jak: sekretariat, gabinet Dyrektora, gabinet psychologa, pokój nauczycielski. Dostęp do pomieszczeń, w których znajdowały się ww. dokumenty miały jedynie osoby uprawnione na mocy obowiązujących uregulowań w tym zakresie. Zgodnie ww. wewnętrznymi regulacjami nauczyciele i inni pracownicy mieli imienne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, WOFU, IPET, arkusze ocen, dzienniki lekcyjne³⁶ przechowywano zgodnie z obowiązującymi w Szkole uregulowaniami. W pokoju nauczycielskim i pokoju psychologa szafki z dokumentacją były zabezpieczone zamkami. Nauczyciele mogli mieć udostępnianą dokumentację dotyczącą uczniów wyłącznie w sekretariacie lub w pokoju nauczycielskim. Obowiązywał zakaz wynoszenia dokumentacji na zewnątrz.

³² W roku szkolnym 2017/2018 uchwałą nr 4/2017 Rady Pedagogicznej w MOS z dnia 29 sierpnia 2017 r.; w roku szkolnym 2018/2019 uchwałą nr 4/2018/2019 Rady Pedagogicznej w MOS z dnia 30 sierpnia 2018 r.; w roku szkolnym 2019/2020 uchwałą nr 4/2019/2020 Rady Pedagogicznej w MOS z dnia 28 sierpnia 2019 r.

³³ W sprawie wprowadzenia Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w MOS.

³⁴ Zarządzenie nr 7/2018 Dyrektora MOS z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa Informacji w Zakresie Ochrony Danych Osobowych.

³⁵ Dalej: Polityka.

³⁶ Co ustalono w trakcie przeprowadzonych w Szkole oględzin 3 kwietnia 2020 r.

Dokumentacja była udostępniana na zewnątrz na wniosek instytucji/placówki o udostępnieniu danych ze zbioru danych osobowych.

(akta kontroli str. 7-24, 162, 163-181)

Dostęp do bazy SIO w okresie objętym kontrolą miał Dyrektor oraz jeden upoważniony przez niego pracownik, tj. sekretarz MOS. Dane o liczbie uczniów oraz ich potrzebach edukacyjnych wprowadzano do SIO na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Szczegółowym badaniem prawidłowości zgodności danych zawartych w orzeczeniu z zapisami w SIO objęto dokumentację grupy uczniów z 45-osobowej próby³⁷ i ustalono, że we wszystkich przypadkach dane wprowadzone do SIO³⁸ były zgodne z treścią orzeczeń, oraz że orzeczenia te były aktualne na dzień wprowadzenia danych³⁹.

(akta kontroli str. 7-24, 182-209)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich objętych analizą 15 WOFU nie określono zakresu i charakteru wsparcia i pomocy ze strony nauczycieli/specjalistów.

(akta kontroli str. 7-24, 26-35, 145-146, 212-577)

Stosownie do § 6 ust. 10 pkt 2 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, WOFU uwzględniają w szczególności: zakres i charakter wsparcia ze strony nauczycieli i specjalistów.

Dyrektor w złożonych wyjaśnieniach nie podała przyczyny ww. nieprawidłowości. Jednocześnie wyjaśniła, że *zakres tych treści w WOFU zostanie uzupełniony, przygotowano odpowiedni załącznik, który wydrukowano, będzie załączony do WOFU każdego ucznia.*

(akta kontroli str. 162)

2. W objętej badaniem dokumentacji 15 uczniów (tj. 33,3% wszystkich WOFU i IPET) brak było dowodów dotyczących realizacji w roku szkolnym 2017/2018 obowiązku pisemnego zawiadamiania przez Dyrektora rodziców o posiedzeniach Zespołów ds. opracowania WOFU i IPET, o którym mowa w § 6 ust. 11 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia. W kontrolowanym okresie nie dokumentowano także przekazania im kopii WOFU i IPET, które powinni otrzymać zgodnie w § 6 ust. 12 tego rozporządzenia. Zaniechania te stanowią o naruszeniu kryterium rzetelności w dokumentowaniu wywiązania się z ww. obowiązków nałożonych przepisami prawa.

(akta kontroli str. 7-24, 26-35, 145-146, 212-577, 929-1004)

Stosownie do zapisów § 6 ust. 11 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, rodzice ucznia mają prawo uczestniczyć w spotkaniach zespołu, a także w opracowaniu i modyfikacji IPET oraz dokonywaniu WOFU. Dyrektor szkoły (...) zawiadamia pisemnie, w sposób przyjęty w danej (...) szkole rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o terminie każdego spotkania zespołu

³⁷ 45 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego według stanu na 30 września 2019 r. w roku szkolnym 2019/2020, którzy stanowili 100% uczniów ogółem. Badaniu poddano 100% dokumentacji całej ww. grupy uczniów.

³⁸ W systemie SIO nie ma pozycji do wpisu zalecanych form wsparcia, określonych w orzeczeniach. Zweryfikowane dane w SIO z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego dotyczyły: numeru orzeczenia, daty wydania orzeczenia, poradni, przyczyn organizowania kształcenia specjalnego/niepełnosprawności, okresu obowiązywania orzeczenia w Szkole.

³⁹ W systemie SIO wprowadzany zakres danych dotyczył: numeru orzeczenia, Regon poradni, przyczyny organizowania kształcenia specjalnego, okresu obowiązywania orzeczenia.

i możliwości uczestniczenia w tym spotkaniu. Stosownie do § 6 ust. 12 ww. rozporządzenia, rodzice ucznia otrzymują kopię WOFU oraz IPET.

Dyrektor wyjaśniła: *pisemnie zawiadamiano rodziców uczniów o terminie spotkania Zespołów w sprawie opracowania WOFU i IPET, ale tego nie dokumentowano. Każdy z rodziców/opiekunów prawnych był informowany również telefonicznie o terminie spotkania Zespołów w sprawie opracowania WOFU i IPET. Nie dokumentowano odbioru ocen i IPET przez rodziców/opiekunów prawnych uczniów. Rodzice i opiekunowie prawni otrzymywali WOFU i IPET-y, przyjeżdżając po uczniów do placówki, jednak nie potwierdzali ich odbioru. Nasuwa się konieczność zmian w tym zakresie. Konieczne będzie wdrożenie dokumentowania pisemnych zawiadomień rodziców/opiekunów prawnych uczniów o terminie spotkania Zespołów w sprawie opracowania WOFU i IPET oraz potwierdzania odbioru przez rodziców/opiekunów prawnych WOFU i IPET.*

Ponadto Dyrektor wyjaśniła: *Zawiadomienia o posiedzeniach Zespołu ds. opracowania WOFU i IPET opracowywała wicedyrektor. Zawiadomienia przekazywane były rodzicom/opiekunom prawnym przez wychowawcę danej klasy (...). Zawiadomienia przekazywano, kiedy rodzice/opiekunowie prawni przyjeżdżali do placówki po uczniów lub były dawane uczniom do przekazania w domu rodzicom. Nie pozostawiono kopii tych zawiadomień, ponieważ rodzice/opiekunowie prawni nie oddawali zawiadomień do szkoły. Od następnego spotkania Zespołu przygotowano już druk, żeby rodzice potwierdzili otrzymane pisemnie zawiadomienia. Kopię WOFU i IPET przekazywała rodzicom/ opiekunom prawnym Pedagog i Wicedyrektor (...) dostarczone oświadczenia). Nie potwierdzono ich przekazania, ponieważ nie było stosownych druków. Przygotowano już druk, żeby rodzice potwierdzili otrzymane kopie WOFU i IPET. Potwierdzić ten fakt może oświadczenie pedagoga i wicedyrektora.*

(akta kontroli str. 162, 913-921)

3. Sześć IPET⁴⁰ spośród 15 zbadanych (tj. 40%) zostało opracowanych przez Zespół ds. opracowania WOFU i IPET od 24 do 217 dni po terminie wskazanym w § 6 ust. 5 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia. Ponadto na dwóch z 15 IPET (tj. 14%) nie odnotowano dat ich sporządzenia. Zaniechanie to stanowi o naruszeniu kryterium rzetelności w dokumentowaniu wywiązywania się z obowiązków nałożonych przepisami prawa w zakresie opracowania IPET w terminach określonych ww. przepisami.

(akta kontroli str. 7-24, 26-35, 145-146, 212-577, 879)

Stosownie do § 6 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, IPET opracowuje się w terminie do dnia 30 września roku szkolnego, w którym uczeń rozpoczyna od początku roku szkolnego kształcenie w szkole lub ośrodku, o którym mowa w § 2 ust. 1. W myśl przepisów § 6 ust. 5 pkt 2 ww. rozporządzenia, program opracowuje się w terminie 30 dni od dnia złożenia w szkole lub ośrodku, o których mowa w § 2 ust. 1, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Dyrektor wyjaśniła, że *WOFU i IPET w Szkole zazwyczaj były tworzone tego samego dnia. Rzadziej w czasie dwóch odrębnych posiedzeń. Zgodnie z rozporządzeniem Zespół zbierał się do 30 września danego roku szkolnego, w którym uczeń rozpoczął*

⁴⁰ „[...]Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429, ze zm.) i art. 4 pkt. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych osobowych. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.]”

realizowanie kształcenia w ośrodku lub w terminie 30 dni od dnia złożenia w Ośrodku orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Zawsze staraliśmy się przestrzegać tych terminów. W IPET-tach, jednak nie odnotowywano daty pierwszego posiedzenia Zespołu powołanego dla ucznia, nie odnotowywano w nich także daty zebrania się Zespołu na koniec I półrocza. Z tego wynikają wskazane rozbieżności. Od bieżącego roku szkolnego dołożymy starań, aby wszystkie daty posiedzeń Zespołu były skrupulatnie odnotowywane w IPET-ach, żeby uniknąć tego typu nieścisłości w następnych latach. Ponadto Dyrektor wyjaśniła: Przy podpisach Zespołu nie ma dat w IPET - ach , ale nie zostały one wpisane ze względu na przeoczenie. Powinny być takie same daty spotkań Zespołu, jakie widnieją w WOFU. Te rozbieżności zostały już uzupełnione.

W trakcie kontroli nie przedstawiono dowodów potwierdzających fakt sporządzenia ww. sześciu IPET w terminie wcześniejszym niż odnotowany w tych programach. W ww. programach terminy te wpisano, jako pierwsze w rubryce dot. posiedzeń Zespołu.

(akta kontroli str. 597-598, 913-921)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor zapewniła wystarczającą liczbę nauczycieli i specjalistów, co umożliwiała realizację zadań Szkoły. Część nauczycieli w kontrolowanym okresie nie posiadała odpowiednich kwalifikacji do prowadzenia powierzonych zajęć, niemniej na ich zatrudnienie uzyskano zgodę Kuratora. W Szkole dokonywano z wymaganą częstotliwością wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania uczniów, jednakże nie określono w nich zakresu i charakteru wsparcia ze strony nauczycieli/specjalistów. Nie prowadzono także w jednym z trzech objętych kontrolą lat szkolnych rzetelnego dokumentowania pisemnego zawiadamiania rodziców uczniów o terminach spotkań Zespołów ds. opracowania programów i ocen, a w całym kontrolowanym okresie przekazania rodzicom kopii IPET i WOFU. Nie udokumentowano również terminów sporządzenia dwóch IPET. Opracowane programy uwzględniały wymagane przepisami elementy, natomiast 40% zbadanych IPET sporządzonych zostało z opóźnieniem. Uczniom udostępniano podręczniki, materiały ćwiczeniowe i edukacyjne do realizacji obowiązkowych zajęć. W okresie objętym kontrolą Szkoła funkcjonowała na podstawie Statutu, który zawierał wszystkie elementy określone w Prawie oświatowym. Dane dotyczące uczniów były zamieszczane w SIO w sposób prawidłowy i rzetelny, a postępowanie z dokumentacją uczniów zapewniało ochronę wrażliwych danych osobowych.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Działania na rzecz adaptacji uczniów do dorosłego życia

2.1. W okresie objętym kontrolą liczba uczniów w oddziałach w Szkole była zgodna z § 6 ust. 5 pkt 8 i ust. 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli⁴¹ oraz § 6 ust. 6 pkt 8 i ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli⁴² i nie przekraczała liczby 16 uczniów.

W roku szkolnym 2017/2018 w Szkole było 46 uczniów w pięciu oddziałach⁴³ przeznaczonych dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym⁴⁴, z czego trzy oddziały szkoły podstawowej⁴⁵ oraz dwa oddziały gimnazjalne⁴⁶.

⁴¹ Dz.U. poz. 649, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli.

⁴² Dz. U. poz. 502.

⁴³ W tym jeden oddział uczniów klasy IV i V, w którym były prowadzone zajęcia łączone.

⁴⁴ W tym 11 uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

W roku szkolnym 2018/2019 w Szkole było 49 uczniów w pięciu oddziałach⁴⁷ przeznaczonych dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym⁴⁸, z czego cztery oddziały szkoły podstawowej⁴⁹ oraz jeden oddział gimnazjalny⁵⁰.

W roku szkolnym 2019/2020 w Szkole było 45 uczniów w czterech oddziałach⁵¹ przeznaczonych dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym⁵², z czego wszystkie oddziały szkoły podstawowej⁵³.

(akta kontroli str. 7-24, 578-596)

W okresie objętym kontrolą zostały zrealizowane treści programowe na zajęciach edukacyjnych, pomimo niezrealizowania wszystkich planowanych godzin przy założeniu maksymalnej liczby godzin w danym roku. W podsumowaniu pracy dydaktyczno-wychowawczej poszczególnych klas wykazano pełną realizację treści programowych. Zrealizowano godziny zaplanowane w ramowych planach nauczania przyjętych do realizacji w Szkole⁵⁴.

Wskaźnik niezrealizowanych zajęć obowiązkowych w dwóch zakończonych latach szkolnych, w wybranych losowo do badania dwóch oddziałach, ukształtował się w przedziale od 4% do 31%.

W roku szkolnym 2017/2018 wskaźnik niezrealizowanych zajęć wyniósł:

- w klasie VI: język polski (31%), język angielski (6%), muzyka (11%), plastyka (11%), historia i społeczeństwo (7%), przyroda (4%), matematyka (10%), zajęcia komputerowe (22%), zajęcia techniczne (17%), wychowanie fizyczne (9%), godzina wychowawcza (22%).

W roku szkolnym 2018/2019 wskaźnik niezrealizowanych zajęć wyniósł:

- w klasie VI: język polski (21%), język angielski (28%), muzyka (19%), plastyka (19%), historia i społeczeństwo (14%), przyroda (18%), matematyka (12%), zajęcia komputerowe (11%), zajęcia techniczne (19%), wychowanie fizyczne (15%), godzina wychowawcza (22%).

(akta kontroli str. 578-596, 599)

Dyrektor wyjaśniła, że przyczyną niezrealizowania części zajęć obowiązkowych były m.in. strajk oraz długotrwałe zwolnienia lekarskie nauczycieli oraz to, że zajęcia przypadły w czasie wolnym np. z powodu uroczystości szkolnych, rekolekcji wielkopostnych, dni dyrektorskich.

(akta kontroli str. 922-928)

W Szkole prowadzono nauczanie na podstawie planów i programów nauczania przyjętych uchwałami Rady Pedagogicznej⁵⁵. W zbadanych zajęciach⁵⁶ zrealizowano

⁴⁵ Oddział łączony, tj. klasa IV z V (razem cztery osoby), klasa VI (sześć osób) oraz klasa VII (13 osób), razem 23 uczniów.

⁴⁶ Klasa II (11 osób) oraz klasa III (13 osób), razem 23 uczniów.

⁴⁷ W tym jeden oddział uczniów klasy IV i V, w którym były prowadzone zajęcia łączone.

⁴⁸ W tym ośmiu uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

⁴⁹ Oddział łączony, tj. klasa IV z V (razem 10 osób), klasa VI (6 osób), klasa VII (9 osób) oraz klasa VIII (15 osób), razem 40 uczniów.

⁵⁰ Klasa III (9 osób).

⁵¹ W tym jeden oddział uczniów klasy IV i V, w którym były prowadzone zajęcia łączone.

⁵² W tym czterech uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

⁵³ Oddział łączony, tj. klasa IV z V (razem 14 osób), klasa VI (7 osób), klasa VII (11 osób) oraz klasa VIII (13 osób), razem 45 uczniów.

⁵⁴ Szczegółowym badaniem objęto dwa oddziały klasowe w zakresie realizacji godzin planowanych w ramowych planach nauczania, tj. w 2017/2018 – klasę VI oraz w 2018/2019 – klasę VI. W roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 badaniem objęto 20% wszystkich oddziałów.

⁵⁵ W roku szkolnym 2017/2018 uchwałą nr 4/2017 Rady Pedagogicznej w MOS z dnia 29 sierpnia 2017 r.; w roku szkolnym 2018/2019 uchwałą nr 4/2018/2019 Rady Pedagogicznej w MOS z dnia 30 sierpnia 2018 r.; w roku szkolnym 2019/2020 uchwałą nr 4/2019/2020 Rady Pedagogicznej w MOS z dnia 28 sierpnia 2019 r.

treści szczegółowe wskazane w podstawie programowej określonej w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej⁵⁷.

(akta kontroli str. 578-596, 600-736, 737-759)

Dyrektor wyjaśniła, że Szkoła zorganizowała zajęcia edukacyjne zgodnie ze stosowną podstawą programową kształcenia ogólnego, w odpowiedniej formie i wymiarze, a uczniowie zrealizowali zajęcia edukacyjne. W Szkole monitorowano realizację godzin przewidzianych w ramowym planie nauczania, na podstawie „Procedury monitorowania realizacji podstawy programowej w Szkole Podstawowej Specjalnej”. Źródłem informacji była również obserwacja zajęć, analiza wyników nauczania, analiza wyników obserwacji pedagogicznych. Zrealizowano minimalny wymiar zajęć określony w załącznikach do rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania.

(akta kontroli str. 578-596)

Analiza kart monitorujących liczbę zrealizowanych godzin wskazanych w ramowych planach nauczania dla zajęć edukacyjnych oraz oświadczeń nauczycieli o realizacji podstawy programowej dotyczących nauczania przedmiotów w roku szkolnym 2018/2019 wykazała, że liczby godzin zajęć wynikającej z ramowego planu nauczania nie zrealizował nauczyciel j. angielskiego z powodu długotrwałego zwolnienia lekarskiego. W klasach IV-VII nie zrealizowano od 15 do 17 zajęć tematycznych.

(akta kontroli str. 737-759)

Dyrektor wyjaśniła, że podstawa programowa została zrealizowana, nie zrealizowano w danym roku szkolnym wszystkich zaplanowanych godzin z tego przedmiotu z powodu akcji strajkowej nauczycieli oraz zwolnienia lekarskiego nauczyciela. Godziny do realizacji podstawy programowej zgodnie z ramowym planem nauczania (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół) obejmują cykl edukacyjny kl. IV - VIII, w związku z tym jeśli nie są zrealizowane w danym roku szkolnym, będą realizowane w kolejnych latach szkolnych, o czym zapewnił nauczyciel.

(akta kontroli str. 737-740)

2.2. W Szkole realizowano formy wsparcia zaplanowane dla uczniów w orzeczeniach wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Potrzeby uczniów odnoszące się do uczestnictwa w zajęciach z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęciach rewalidacyjnych były określone w orzeczeniach, jak również były rozpoznawane podczas bieżącej pracy z uczniami i omawiane podczas posiedzeń zespołów ds. WOFU i IPET, w skład których wchodził wszyscy nauczyciele uczący ucznia, nauczyciele specjaliści, wychowawcy uczniów oraz pedagog i psycholog szkolny.

W latach szkolnych objętych kontrolą Dyrektor zorganizowała następujące formy zajęć wynikające z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia

⁵⁶ Szczegółowym badaniem objęto zapisy w dziennikach lekcyjnych trzech obowiązkowych przedmiotów lekcyjnych dla trzech oddziałów z roku szkolnego 2018/2019. Badaniem objęto realizację treści dla następujących zajęć edukacyjnych dla klasy V, VI i VII w zakresie nauczania: matematyki, j. polskiego oraz biologii.

⁵⁷ Dz.U. poz. 356, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie podstawy programowej.

2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach⁵⁸:

- zajęcia rewalidacyjne dla 11 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, dla siedmiu w 2018/2019 i dla czterech w 2019/2020, w wymiarze dwóch godzin w tygodniu na ucznia, łącznie 22, 14 i osiem godzin tygodniowo w poszczególnych latach objętych kontrolą;
- zajęcia socjoterapeutyczne dla 46 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, dla 49 w 2018/2019 i dla 45 w 2019/2020, w wymiarze dwóch godzin w tygodniu na ucznia, łącznie po 12 godzin tygodniowo w poszczególnych latach objętych kontrolą;
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki i j. polskiego dla 35 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, dla 42 w 2018/2019 i dla 45 w 2019/2020 w wymiarze dwóch godzin w tygodniu na ucznia, łącznie osiem, 10 i osiem godzin tygodniowo w poszczególnych latach objętych kontrolą;
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla 15 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, dla 17 w 2018/2019 i dla 20 w 2019/2020, w wymiarze jednej godziny w tygodniu na ucznia, łącznie po cztery godziny tygodniowo w poszczególnych latach objętych kontrolą;
- zajęcia logopedyczne dla 11 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, dla dziewięciu w 2018/2019 i dla 13 uczniów w 2019/2020, w wymiarze jednej godziny w tygodniu na ucznia, łącznie po cztery godziny tygodniowo w latach 2017/2018 i 2018/2019 oraz trzy godziny w tygodniu w roku 2019/2020;
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym (metodą biofeedback) dla 11 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, dla 18 w 2018/2019 i dla 31 w 2019/2020, w wymiarze 10 godzin rocznie na ucznia, łącznie dwie, trzy i sześć godzin tygodniowo w poszczególnych latach objętych kontrolą;
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym (metodą Tomatisa) dla 31 uczniów w roku szkolnym 2019/2020 w wymiarze 10 godzin rocznie na ucznia, łącznie dwie godziny tygodniowo w ww. roku szkolnym;
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu dla ostatnich klas Szkoły dla 36 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, dla 33 w 2018/2019 i dla 24 w 2019/2020, w wymiarze 10 godzin w ciągu roku.

Każdy uczeń w badanym okresie w miarę potrzeb korzystał również z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach godzin pracy psychologa i pedagoga szkolnego (tj. każdy po 22 godziny tygodniowo w roku szkolnym 2017/2018 oraz 28 godzin tygodniowo w roku 2018/2019 i w roku 2019/2020).

(akta kontroli str. 7-24, 26-35, 88-120, 578-596, 760-761)

Szczegółowe badanie wykazało⁵⁹, iż zrealizowano wszystkie formy pomocy dla ucznia wykazane w orzeczeniu wydanym przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną i ujęte w IPET. W zależności od potrzeb wskazanych przez kadrę pedagogiczną do IPET wpisywano i realizowano także inne zajęcia o charakterze terapeutycznym, rozwijające zainteresowania i rekreacyjne. Wszyscy uczniowie z próby objętej szczegółowym badaniem brali udział w zajęciach socjoterapeutycznych, a uczniowie niepełnosprawni intelektualnie w stopniu lekkim – w zajęciach rewalidacyjnych. Rodzaje zajęć wskazane w IPET były zrealizowane zgodnie z zaleceniami i ustaleniami zespołów ds. WOFU i IPET powoływanych dla poszczególnych uczniów, w miarę możliwości kadrowych i organizacyjnych Szkoły.

⁵⁸ Dz.U. poz. 1591, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

⁵⁹ Szczegółowemu badaniu poddano próbę 15 uczniów, proporcjonalnie do liczebności oddziałów klasowych: dwie osoby z klasy IV, po trzy z klasy V, VI i VII oraz cztery z klasy VIII, z tego pięć dziewczynek i dziesięciu chłopców (tj. 33,3% uczniów z roku szkolnego 2019/2020).

Wszystkie zajęcia były wykazywane w dziennikach zajęć, a zapisy w dziennikach wskazywały, iż w danym roku szkolnym przeprowadzono wymaganą liczbę zajęć tygodniowo. Zajęcia te były zrealizowane przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje lub zatrudnione za zgodą Kuratora, które uzupełniały posiadane kwalifikacje. Wymiar zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych odpowiadał wymogom określonym w § 10 ust. 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli, tj. trwały nie mniej niż 60 min.

W badanej próbie zajęcia specjalistyczne: socjoterapeutyczne, dydaktyczno-wyrównawcze, rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, inne o charakterze terapeutycznym były prowadzone w grupach, w których liczba uczniów nie przekraczała określonej w rozporządzeniu w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Maksymalna liczba uczniów określona w ww. rozporządzeniu wyniosła dla zajęć dydaktyczno-wyrównawczych ośmiu uczniów, a na zajęciach w Szkole było od trzech do sześciu uczniów, dla zajęć korekcyjno-kompensacyjnych pięciu uczniów, a na zajęciach w Szkole było od trzech do pięciu uczniów, na zajęciach logopedycznych maksymalna liczba uczniów została określona na poziomie czterech uczestników, a w szkolnych zajęciach w grupie odnotowano od dwóch do czterech uczniów. W przypadku zajęć socjoterapeutycznych według ww. rozporządzenia mogło brać udział maksymalnie 10 osób, a w zajęciach prowadzonych w Szkole brało udział od trzech do dziesięciu uczniów.

W odniesieniu do badanej próby uczniów, w Szkole zaplanowano w roku szkolnym zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęcia rewalidacyjne w wymiarze: zajęcia socjoterapeutyczne 72 godzin, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki 36 godzin, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z j. polskiego 36 godzin, zajęcia rewalidacyjne 72 godzin, zajęcia logopedyczne 36 godzin, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne 36 godzin w roku szkolnym.

W roku szkolnym 2017/2018⁶⁰ zajęcia socjoterapeutyczne zrealizowano na poziomie 65-85%, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki - 78%, zajęcia rewalidacyjne - 83%.

W roku szkolnym 2018/2019⁶¹ zajęcia socjoterapeutyczne zrealizowano na poziomie 52-89%, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki - 33-80%, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z j. polskiego - 56-75%, zajęcia rewalidacyjne - 54-58%, zajęcia logopedyczne - 53%, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 28-117%.

W I semestrze roku szkolnego 2019/2020⁶² zajęcia socjoterapeutyczne zrealizowano na poziomie 44-94%, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki - 22-83%, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z j. polskiego - 31-94%, zajęcia rewalidacyjne - 84-89%, zajęcia logopedyczne - 67-144%, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 22-156%.

(akta kontroli str. 26-35, 578-596)

Dyrektor wyjaśniła: *uczniowie otrzymali adekwatne i zaplanowane w tym określone (w IPET) wsparcie ze strony Szkoły, natomiast niektórzy z nich nie uczestniczyli w pełnym wymiarze zaplanowanych i przydzielonych im godzin zajęć specjalistycznych z różnorodnych przyczyn, m.in była to absencja spowodowana chorobą ucznia, ciążą, opóźnionym powrotem z wyjazdówki lub też przyjęciem ucznia do placówki w II semestrze.*

(akta kontroli str. 922-928)

---

⁶⁰ U dwóch z 15 uczniów.

⁶¹ U ośmiu z 15 uczniów.

⁶² U 15 uczniów.

W IPET objętych badaniem⁶³ spotkania z rodzicami zaplanowano w zależności od potrzeb (nie były wyznaczane sztywne terminy).

(akta kontroli str. 212-577)

Dyrektor wyjaśniła, że *pedagog szkolny, specjaliści, wychowawcy uczniów objętych kształceniem specjalnym spotykają się z rodzicami w celu omówienia i modyfikacji IPET dwa razy w roku, o terminie spotkania są informowani pisemnie.*

Dyrektor wyjaśniła, że w okresie objętym badaniem w MOS *prowadzone były różnorodne formy wsparcia dla rodziców, m.in.:*

- *akcja Świąteczna Paczka - wspieranie rodzin w trudnej sytuacji materialno-bytowej;*
- *udział rodziców w spotkaniu z przedstawicielami Policji i Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gryficach (Porozmawiajmy o zdrowiu, w tym o nowych narkotykach);*
- *udział rodziców w uroczystościach ośrodkowych (Wigilia, Dzień Matki, rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego);*
- *udział rodziców w projekcie kulinarnym Jabłuszko pełne snów;*
- *pomoc rodzicom w załatwianiu spraw urzędowych związanych z terapią, leczeniem, wyborem dalszego kształcenia dziecka.*

(akta kontroli str. 578-596)

2.3. Przy przyjęciu ucznia do MOS rodzic/opiekun prawny informował o mocnych i słabych stronach ucznia. Uczeń podczas rozmowy wstępnej określał swoje zainteresowania, które były odnotowane w teczce osobowej. Takie informacje wynikały także z orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznej i WOFU. Potrzeby uczniów dotyczące zajęć pozalekcyjnych rozpoznawano w Szkole także podczas obserwacji pracy ucznia, jego preferencji i zainteresowań.

W roku szkolnym 2017/2018 w Szkole w ramach zajęć pozalekcyjnych zorganizowano zajęcia kulinarne dla 14 uczniów, czytelnicze dla siedmiu, teatralne dla 19 i na basenie dla 14 uczniów. Wszystkie zajęcia realizowane były w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Brało w nich udział łącznie 54 uczniów⁶⁴.

W roku szkolnym 2018/2019 zorganizowano zajęcia kulinarne dla 14 uczniów, teatralne dla 15, na basenie dla 14, rozwijające z chemii dla 10, przyrodnicze dla 10, z j. angielskiego dla 10 oraz zajęcia Szkolnego Klubu Sportowego⁶⁵ dla 17 uczniów. Wszystkie zajęcia realizowane były w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Brało w nich udział łącznie 90 uczniów⁶⁶.

W roku szkolnym 2019/2020 zorganizowano zajęcia artystyczne dla 24 uczniów, kulinarne dla siedmiu, teatralne dla 10, na basenie dla siedmiu, rozwijające z chemii dla 10, przyrodnicze dla 10, z j. angielskiego dla 10 uczniów oraz zajęcia SKS dla 21 uczniów. Wszystkie zajęcia realizowane były w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Brało w nich udział łącznie 99 uczniów⁶⁷.

(akta kontroli str. 578-596, 762-763)

Dyrektor wyjaśniła, że *liczba zajęć pozalekcyjnych zwiększała się w poszczególnych latach szkolnych. Dzięki środkom pozyskanym z projektów unijnych (projekt „Rozwój kompetencji kluczowych gwarancją sukcesu w powiecie gryfickim” oraz projekt kulinarny „MOS Waniorowo na Widelcu Fundacji Wawel z Rodziną”) zwiększyła się oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów.*

⁶³ Szczegółowemu badaniu poddano IPET-y dotyczące próby 15 uczniów, proporcjonalnie do liczebności oddziałów klasowych: dwie osoby z klasy IV, po trzy z klasy V, VI i VII oraz cztery z klasy VIII, z tego pięć dziewczynek i dziesięciu chłopców (tj. 33,3% uczniów z roku szkolnego 2019/2020).

⁶⁴ Niektórzy w kilku zajęciach w ciągu roku szkolnego.

⁶⁵ Dalej: SKS.

⁶⁶ Niektórzy w kilku zajęciach w ciągu roku szkolnego.

⁶⁷ Niektórzy w kilku zajęciach w ciągu roku szkolnego.

(akta kontroli str. 578-596)

2.4. Dyrektor podejmowała działania dotyczące zapewnienia warunków umożliwiających adaptację uczniów do dorosłego życia.

W kontrolowanym okresie MOS organizował przedsięwzięcia sprzyjające adaptacji uczniów do dorosłego życia m.in.: akcję sprzątania świata, wybory do rady wychowanków i samorządu szkolnego, wycieczkę do Marianowa na warsztaty kulinarne „Od ziarenka do bochenka”, Integracyjne Jesienne Biegi Przełajowe w ramach Europejskiego Tygodnia Sportu, bieg z rowerami (duathlon), spływ kajakowy Kłodkowo-Trzebiatów, wycieczkę do Parku Linowego w Kołobrzegu, kiermasz kulinarny „Jabłuszko pełne snów”, imprezy kulinarne z okazji Światowego Dnia Ziemniaka, montaż słowno-muzyczny „Polska w barwach biało-czerwonych”, wycieczkę do Teatru Pleciuga w Szczecinie, konkurs kulinarny w Domu Kultury w Płotach „Udyniowani”, kiermasz świąteczny na rzecz bezdomnych zwierząt w Sosnowicach „Paczka dla psiaczka”, wyjazdową imprezę dla podopiecznych zaprzyjaźnionych placówek „Mikołajki na wesoło” (w Powiatowym Ośrodku Wsparcia w Gryficach), Jasełka, wyjazd z przedstawieniem jasełkowym do Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Gryficach, Domu Kultury w Płotach, Domu Pomocy Społecznej w Jarominie, wieczerzę wigilijną, konkurs kulinarny w ramach projektu kulinarnego MOSCHEF 2019, konkurs na stroik świąteczny, konkurs profilaktyczny „Mówimy NIE dopalaczom”, spotkanie z Policją pod hasłem „Bezpieczna Szkoła”, powitanie wiosny, wycieczkę do Parku Trampolin w Szczecinie, rekolekcje wielkopostne, wycieczkę do restauracji, warsztaty kulinarne z okazji Światowego Dnia Zdrowia „Nowalijkowy zawrót głowy”, akademię z okazji Święta Konstytucji 3 Maja i Święta Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, konkurs recytatorski i wyjazdy koła teatralnego z występami do Domu Kultury w Radowie z okazji Dnia Kobiet, Dnia Matki, Mikołajek, Święta Niepodległości, akcję pomarańczowa sznurówka „Nie hejtowi w sieci”, konkurs plastyczny i spotkania profilaktyczne w ramach „Tygodnia Przeciw Przemocy”, kiermasz w Sali Widowiskowo-Sportowej w Płotach na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Święto Niezapominajki, wyjazd na zlot młodzieży na Lednicę, konkurs wiedzy o ruchu drogowym.

(akta kontroli str. 578-596)

Dyrektor wyjaśniła: *z uwagi na to, że niemal wszyscy uczniowie szkoły mają co najmniej roczne, a często i kilkuletnie opóźnienie w realizacji obowiązku szkolnego, stworzono dla nich dodatkowe warunki sprzyjające pokonaniu dotychczasowych trudności, polegające na możliwości zaliczenia dwóch klas w ciągu jednego roku szkolnego. W związku z tym uczniowie mieli możliwość ukończenia Szkoły przed osiągnięciem pełnoletniości i w związku z tym kontynuację nauki w wybranej szkole zawodowej lub technikum. Szkoła stara się zapewnić wszechstronną opiekę i pomoc uczniom, w szczególności dotyczącą pokonania trudności, które stały się przyczyną zagrożenia niedostosowaniem społecznym. Jak wyjaśniła Dyrektor, podjęto współpracę (...) z podmiotami zewnętrznymi. Szkoła umożliwia (...) badania w Poradni dla Młodocianych w Szczecinie pod kątem dalszego kształcenia zawodowego, współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami pomocy społecznej oraz powiatowymi centrami pomocy rodzinie. (...) Dziewięcioro uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim na przestrzeni trzech kontrolowanych lat było badanych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych pod kątem predyspozycji do dalszego kształcenia zawodowego.*

(akta kontroli str. 578-596)

Dyrektor podjęła współpracę z organem prowadzącym i organem nadzoru pedagogicznego. Polegała ona na przedstawieniu w arkuszu organizacyjnym zajęć

edukacyjnych oraz zajęć specjalistycznych dla uczniów zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznych i dostosowaniu tych zajęć do potrzeb uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

W Szkole funkcjonował samorząd uczniowski, w którym wyłoniono dwa zespoły: sekcję kulturalno-oświatową (odpowiedzialną za kulturę słowa, pomoc podczas pełnienia dyżurów przez nauczycieli na przerwach oraz pomoc w organizowaniu konkursów i apeli) oraz sekcję higieniczno-porządkową (odpowiedzialną za estetyczny wygląd Szkoły i terenu wokół niej oraz za ocenianie wystroju klas). Integrację ze środowiskiem rówieśniczym zapewniono uczniom poprzez organizowanie różnorodnych imprez, konkursów, uroczystości klasowych i szkolnych, zawodów sportowych, wycieczek, zajęć, warsztatów, wyjść grupowych, wyjazdów integracyjnych, w których uczestniczyli również ich rówieśnicy z innych szkół i placówek.

(akta kontroli str. 578-596)

2.5. Szkoła nie monitorowała i nie analizowała losów absolwentów. Dyrektor wyjaśniła, że w Szkole nie było wychowanków usamodzielniających się. Po skończeniu Szkoły wychowankowie przebywają pod opieką rodziców, rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych i dalej kontynuują naukę zgodnie z wybranym kierunkiem. Wychowankowie przebywają wówczas poza obrębem placówki, w związku z tym Szkoła nie ma możliwości zapewnienia im wsparcia do samodzielnego życia. Placówka interesuje się losami absolwentów, z wieloma z nich jest utrzymywany kontakt telefoniczny. Zdarza się, że absolwenci przyjeżdżają do placówki osobiście, gdy mają problemy. Wtedy otrzymują wsparcie psychologiczne i pedagogiczne.

(akta kontroli str. 578-596)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor zapewniła pełną realizację treści określonych w podstawie programowej. Zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną zorganizowano w formach adekwatnych do potrzeb uczniów, określonych w orzeczeniach wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne i zawartych w IPET oraz powierzono ich realizację osobom posiadającym wymagane kwalifikacje lub za zgodą Kuratora osobom, które uzupełniały posiadane kwalifikacje. Realizacja zajęć oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej w niższym wymiarze godzin spowodowana była absencjami uczniów oraz nauczycieli lub dodatkowymi dniami wolnymi od nauki. W Szkole przygotowano adekwatną do potrzeb uczniów ofertę zajęć pozalekcyjnych, umożliwiającą rozwój różnorodnych zainteresowań, podejmowano także działania sprzyjające adaptacji uczniów do dorosłego życia.

OBSZAR

3. Warunki kształcenia uczniów w szkołach specjalnych

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą Dyrektor podejmowała działania w celu zapewnienia uczniom warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów. Trzy klasopracownie zostały wyposażone w nowe meble. Wyremontowano gabinet do terapii biofeedback. W ramach projektu unijnego "Rozwój kompetencji kluczowych - gwarancją sukcesu edukacji w Powiecie Gryfickim" został zakupiony sprzęt do realizacji zajęć terapeutycznych metodą Tomatisa. W ramach ww. projektu wyposażono również pracownię technologii informacyjno-komunikacyjnej w nowe laptopy, tablicę interaktywną oraz urządzenie wielofunkcyjne, a także zakupiono sprzęt i odczytniki do pracowni chemicznej.

Z programu rządowego "Aktywna tablica" pozyskano środki na wyposażenie dwóch klas w monitory aktywne.

Dyrektor zabezpieczyła⁶⁸ standard nauki, wychowania i opieki w Szkole, który w szczególności umożliwił uczniom korzystanie z pomieszczeń do nauki z niezbędnym wyposażeniem, biblioteki szkolnej, świetlicy/czytelni, gabinetu profilaktyki zdrowotnej, urządzeń sportowych i rekreacyjnych oraz pomieszczeń sanitarno-higienicznych. Zapewniła także niezbędne dostosowanie i wyposażenie pomieszczeń do zajęć zalecanych w orzeczeniach wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Wyposażenie pomieszczeń do nauki dla klas IV–VIII było wystarczające do realizacji podstawy programowej, a wyposażenie pracowni komputerowej zapewniało każdemu uczniowi możliwość korzystania z osobnego komputera z dostępem do Internetu.

W Szkole nie zapewniono w pełni bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, zgodnych z obowiązującymi w tym zakresie wymogami wynikającymi z przepisów rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach. Podczas oględzin obiektów i terenu Szkoły stwierdzono, że nie zabezpieczono poręczy na klatce schodowej i w galerii na I piętrze prowadzącej do sal j. angielskiego, informatyki i chemii, brak było tablic informacyjnych określających zasady bezpieczeństwa użytkowania przy sprzęcie siłowni plenerowej, w toalecie uczniowskiej brak było bieżącej ciepłej wody oraz na podwórzu szkolnym występowały nierówne i niebezpieczne powierzchnie (wystające krawężniki ciągu komunikacyjnego przy sali gimnastycznej), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Budynek Szkoły nie spełniał wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁶⁹, tj. nie miał złamanych barier architektonicznych dostosowujących obiekty do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo, ponieważ był wybudowany przed wprowadzeniem ww. przepisów. W MOS w badanym okresie nie przebywali wychowankowie z niepełnosprawnością ruchową. Budynek szkolny po 2002 roku nie był przebudowywany i modernizowany oraz wymagał kompleksowego remontu i termomodernizacji. Przeprowadzane w latach 2017-2019 okresowe kontrole stanu technicznego budynku Szkoły, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁷⁰ wskazywały, iż stan techniczny budynku jest dobry i nadaje się do dalszej eksploatacji, jednakże zapewnienie jego pełnej sprawności technicznej wymaga wykonania bieżącej konserwacji i naprawy. Elementy otoczenia budynku nie zagrażały życiu lub zdrowiu ludzi, jednakże wymagały wykonania robót remontowych. W protokołach z ww. kontroli znalazły się m.in. zalecenia wykonania remontu poszycia dachowego wraz z wymianą obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych, remontu komina spalinowego, wykonania otworu drzwiowego w ścianie działowej szatni w celu połączenia dwóch części budynku, uzupełnienia tynków wewnętrznych oraz wykonania malowania pomieszczeń szkoły, przebudowy instalacji kanalizacyjnej pomieszczeń umywalni oraz przyłącza kanalizacyjnego, uszczelnienia i ocieplenia fundamentów budynku Szkoły, a także wykonania termomodernizacji obiektu z nową elewacją. W wyniku okresowej kontroli

⁶⁸ W ramach czynności kontrolnych przeprowadzono oględziny budynku Szkoły, jego otoczenia (teren przyszkolny, boisko do piłki nożnej i siatkowej, siłownia plenerowa w parku), sal lekcyjnych, gabinetów do zajęć specjalistycznych, sali gimnastycznej z magazynkiem, biblioteki oraz i świetlicy/czytelni w celu ustalenia, w jakich warunkach prowadzone jest kształcenie i rewalidacja uczniów w Szkole i jakim wyposażeniem dysponuje Szkoła do prowadzenia procesu dydaktycznego i terapeutycznego. Oględzinom poddano także zaplecze higieniczne Szkoły.

⁶⁹ Dz.U. z 2019 r. poz. 1065.

⁷⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, ze zm.

kominiarskiej stwierdzono popękaną koronę komina. Zbyt niski komin powodował zawiewanie dymu do klas.

O złym stanie technicznym obiektów, zawilgoceniu budynku i zagrzybieniu z uwagi na brak izolacji, a także o zniszczonej elewacji oraz potrzebach w tym zakresie Dyrektor informowała organ prowadzący. Pozyskiwane sukcesywnie środki finansowe od organu prowadzącego były przeznaczane na bieżące naprawy i remonty. Wykonano także projekt rozbudowy i przebudowy istniejących budynków Szkoły, uwzględniający obowiązujące uwarunkowania techniczne.

(akta kontroli str. 764-838, 880-912)

3.2. Zgodnie z § 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach, Dyrektor w latach 2017-2019 przeprowadzał raz w roku kontrolę zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Szkoły oraz określał kierunki ich poprawy. Kontrole przeprowadzono 25 sierpnia 2017 r., 28 sierpnia 2018 r. i 27 sierpnia 2019 r. przed rozpoczęciem roku szkolnego. W kontrolach brali udział: wicedyrektor, magazynier-intendent, konserwator, pracownik do prac lekkich. Według wyjaśnień Dyrektora kopie protokołów były przekazywane organowi prowadzącemu. Nie dokumentowano ich przekazania.

(akta kontroli str. 766, 839-856)

3.3. Obsługą finansowo-księgową MOS zajmowało się w badanym okresie Centrum Usług Wspólnych⁷¹, jednostka powołana do obsługi jednostek organizacyjnych Powiatu Gryfickiego. W okresie objętym kontrolą CUW sporządzało plany finansowe działalności MOS, w tym Szkoły. CUW planowało środki finansowe na rok kalendarzowy na podstawie instrukcji zasad planowania na rok budżetowy, określanych corocznie przez Skarbnika Powiatu oraz uchwał Rady Powiatu Gryfickiego w sprawie określenia założeń polityki budżetowej oraz wskazówek do opracowania projektu budżetu Powiatu w danym roku budżetowym.

Plan finansowy MOS planowany był przez CUW na wydatki płacowe na podstawie zaakceptowanego arkusza organizacyjnego Ośrodka, w którym Dyrektor określał liczbę oddziałów, kadrę pedagogiczną oraz pracowników administracji i obsługi na dany rok szkolny. Opracowując plan finansowy jednostki przyjmowano ww. arkusz jako bazową roku kalendarzowego. W trakcie roku wprowadzane były aneksy do arkusza, które podlegały analizie merytorycznej i finansowej CUW. W przypadku zatwierdzenia aneksu Dyrektor wnioskował o zwiększenie lub zmniejszenie planu finansowego, jako konsekwencji dokonanych zmian w arkuszu. Plan finansowy jednostki na wydatki rzeczowe planowany był przez CUW na podstawie wydatków roku poprzedniego bez jednorazowych zwiększeń z uwzględnieniem ewentualnego wzrostu na poszczególnych paragrafach zgodnie z otrzymaną instrukcją planowania.

(akta kontroli str. 764-785)

Dyrektor wyjaśniła: *Moja rola przy opracowaniu planów finansowych sprowadzała się do opracowania arkusza organizacyjnego na dany rok szkolny, w którym określona była ilość oddziałów, kadra pedagogiczna oraz pracownicy administracji i obsługi. Planując budżet jednostki przyjmowano ten arkusz jako bazową roku kalendarzowego. W trakcie roku kalendarzowego kierowałam również pismami na Zarząd Powiatu Gryfickiego w celu zwiększenia (zabezpieczenia) środków w budżecie placówki na pokrycie kosztów w związku z dodatkowymi wydatkami. Po otrzymaniu aprobaty Zarządu Powiatu takie środki w planie finansowym placówki były zabezpieczane. Stosowne pismo (odpowiedź) z Zarządu Powiatu otrzymywałam ja, jak również CUW.*

(akta kontroli str. 913-915)

---

⁷¹ Dalej: CUW.

W badanym okresie wydatki Szkoły zrealizowano zgodnie z planami finansowymi na dany rok budżetowy.

W 2017 r. Dyrektor dysponowała na działalność Szkoły kwotą 1.176.122 zł (plan po zmianach) i wydatkowała 1.146.170 zł (wykonanie 97,5%). Środki pochodziły w całości z budżetu Powiatu, w tym 72,2% z części oświatowej subwencji ogólnej uzyskanej przez Powiat. Całość ww. kwoty wydatkowano na realizację zadań bieżących, z tego na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników Szkoły wydatkowano kwotę 1.015.452 zł (88,6% wydatków ogółem), a na wydatki rzeczowe 130.718 zł (11,4%). Wydatki związane z wyposażeniem sal potrzebnych do nauki wyniosły 1.139 zł⁷² (0,1% wydatków ogółem). Dyrektor pozyskała również w 2017 r. środki finansowe na działalność z innych źródeł w wysokości 4.070 zł⁷³.

W 2018 r. Dyrektor dysponowała kwotą 1.215.174 zł (plan po zmianach) i wydatkowała 1.178.614 zł (wykonanie 97,0%). Środki pochodziły w całości z budżetu Powiatu, w tym 63,7% z części oświatowej subwencji ogólnej uzyskanej przez Powiat. Całość ww. kwoty wydatkowano na realizację zadań bieżących, z tego na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników 1.081.757 zł (91,8% wydatków ogółem), a na wydatki rzeczowe 96.857 zł (8,2%). Wydatki związane z wyposażeniem sal potrzebnych do nauki wyniosły 1.857 zł⁷⁴ (0,2% wydatków ogółem). Dyrektor pozyskała również w 2018 r. środki finansowe na działalność z innych źródeł w kwocie 6.179 zł⁷⁵.

W 2019 r. Dyrektor dysponowała kwotą 1.231.620 zł (plan po zmianach) i wydatkowała 1.181.485 zł (wykonanie 95,9%). Środki pochodziły w całości z budżetu Powiatu, w tym 64,2% z części oświatowej subwencji ogólnej uzyskanej przez Powiat. Całość ww. kwoty wydatkowano na realizację zadań bieżących, z tego na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników 1.040.823,30 zł (88,1% wydatków ogółem), a na wydatki rzeczowe 140.661,61 zł (11,9%). Wydatki związane z wyposażeniem sal potrzebnych do nauki wyniosły 4.000 zł⁷⁶ (0,3% wydatków ogółem). Dyrektor pozyskała również w 2019 r. środki finansowe na działalność z innych źródeł w kwocie 25.000 zł⁷⁷.

W badanym okresie nie było wydatków inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 764-785, 857-867)

3.4. Średni miesięczny koszt kształcenia ucznia w Szkole⁷⁸ kształtował się na poziomie 3.941 zł w 2017 r.; 4.404 zł w 2018 r. i 5.354 zł w 2019 r. Koszty kształcenia w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 11,7%, a w 2019 r. w stosunku do roku poprzedniego - o 21,6%.

(akta kontroli str. 764-785)

3.6. W okresie objętym kontrolą Szkoła była wizytowana 13 czerwca 2019 r. przez pracowników Zachodniopomorskiego Kuratorium Oświaty w Szczecinie. Była to kontrola doraźna w zakresie oddziaływań wychowawczych stosowanych przez wychowawców i wicedyrektora. W jej wyniku stwierdzono brak utworzenia przez Dyrektora formuły tzw. anonimowej skrzynki na sygnały od rodziców, zaleconej

⁷² Zakup mebli do klasopracowni biologicznej.

⁷³ Z Fundacji Santander w ramach programu Bank Dziecięcych Uśmiechów na realizację projektu „Być patriotą – świetna sprawa. Waniorowo świętuje Niepodległość”.

⁷⁴ Zakup tablicy szkolnej, minirolet oraz routera.

⁷⁵ Z Fundacji „Wawel z rodziną” na realizację projektu kulinarnego „MOS Waniorowo na widelcu”.

⁷⁶ Zakup mebli do klasopracowni historycznej.

⁷⁷ Z Fundacji „Orlen dar serca” w ramach konkursu „Moje miejsce na ziemi” na realizację projektu „MOS Waniorowo miejscem otwartych spotkań” w wysokości 15.000 zł oraz z Narodowego Banku Polskiego w ramach konkursu grantowego „Polski złoty ma 100 lat” na realizację wydarzenia edukacyjnego w wysokości 10.000 zł.

⁷⁸ Bez kosztów internatu MOS ujętych w rozdziale 85420.

w związku z pismem DWKI - WPB.5012.25.2019.BK Ministra Edukacji Narodowej z 11 maja 2019 r. Zalecenie wykonano tworząc skrzynkę na sygnały od rodziców w Szkole przy pokoju nauczycielskim.

(akta kontroli str. 764-785, 868-877)

3.7. Warunki lokalowe w Szkole były przedmiotem dwóch kontroli przeprowadzonych przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie.

25 września 2017 r. w ramach oceny stanu sanitarnego stwierdzono uszkodzenie powłok malarskich ścian, ubytki tynku oraz zacieki na suficie w pokoju nauczycielskim, gabinecie pedagoga, toalecie dla pracowników oraz w pomieszczeniu socjalnym dla pracowników. Zalecono przywrócenie właściwego stanu higieniczno-sanitarnego ww. pomieszczeń. Zalecenia wykonano w czasie ferii zimowych w styczniu 2018 r.

22 października 2018 r. w ramach oceny stanu sanitarnego stwierdzono brak ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów przy salach lekcyjnych, zabrudzenie, zawilgocenie i ubytki tynku w ścianach i suficie w klatce schodowej prowadzącej na I piętro, zniszczoną i śliską podłogę w klatce schodowej, w magazynku przy sali gimnastycznej zniszczone poszycie podłogi z PCV. Zalecono naprawę i przywrócenie stanu sanitarno-technicznego ww. pomieszczeń. Ściany i sufit klatki schodowej odnowiono w 2019 r. Powierzchnię podłogi w magazynku naprawiono w listopadzie 2019 r. Pozostałe naprawy zaplanowano wykonać do 31 grudnia 2020 r. podczas kompleksowego remontu budynku Szkoły.

(akta kontroli str. 764-785)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Dyrektor nie zapewniła w pełni bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w Szkole, pomimo obowiązku określonego w § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach.

Podczas oględzin przeprowadzonych 3 kwietnia 2020 r. w trakcie kontroli NIK stwierdzono następujące nieprawidłowości:

a/ niezabezpieczone przed ewentualnym zsuwaniem się po nich poręcze schodów na klatce schodowej, co stanowiło naruszenie przepisów § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia⁷⁹;

b/ brak tablic informacyjnych określających zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń siłowni plenerowej, co stanowiło naruszenie przepisów § 31 ust. 6 ww. rozporządzenia⁸⁰;

c/ w toalecie uczniowskiej zlokalizowanej na parterze Szkoły nie zapewniono bieżącej ciepłej wody, co stanowiło naruszenie przepisów § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia⁸¹;

d/ na podwórzu szkolnym występowały nierówne i niebezpieczne nawierzchnie (wystające krawężniki ciągu komunikacyjnego przy sali gimnastycznej), co stanowiło naruszenie przepisów § 7 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia⁸².

⁷⁹ Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach, schody wyposaża się w balustrady z poręczami zabezpieczonymi przed ewentualnym zsuwaniem się po nich.

⁸⁰ Zgodnie z § 31 ust. 6 ww. rozporządzenia, m.in. w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, umieszcza się tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

⁸¹ Zgodnie z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia, w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewnia się ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej.

⁸² Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia, na terenie szkoły i placówki zapewnia się równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk.

Ponadto galeria, która prowadziła do klas umiejscowionych nad salą gimnastyczną była otwarta i stwarzała zagrożenie bezpieczeństwa dla wychowanków. Z protokołów kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły lub placówki (sporządzonych 29 sierpnia 2018 r. i 29 sierpnia 2019 r.) wynikało również, że część schodów miała śliską powierzchnię, co stanowiło naruszenie przepisów § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach. Nieprawidłowości dotyczące zapewnienia wymaganych warunków bezpieczeństwa i higieny wykazała również kontrola przeprowadzona 22 października 2018 r. przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, opisana w punkcie 3.7 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 764-785, 786-816, 827-838)

Dyrektor wyjaśniła, że: *planowany był kapitalny remont szkoły od roku szkolnego 2015/2016 (w tej kwestii były składane stosowne pisma na Zarząd Powiatu Gryfickiego), który obejmował również zabudowę galerii i połączenie łącznikiem z głównym budynkiem szkoły, nie zabezpieczono poręczy w klatce schodowej i na galerii na I piętrze prowadzącej do sal j. angielskiego, informatyki i chemii. W grudniu 2019 r. wykonana została „Koncepcja architektoniczna - obiekt budynek szkoły - przebudowa z rozbudową” (...) W związku z tym, że nie ogłoszono jeszcze przetargu na remont szkoły i nie wyłoniono wykonawcy, obecnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa wychowankom, chcemy do końca bieżącego roku szkolnego zabezpieczyć galerię we własnym zakresie poprzez dospawanie prętów, które będą uniemożliwiały wychowankom ewentualne przemieszczanie się poza barierkę.*

Tablice informacyjne określające zasady bezpieczeństwa ich użytkowania przy sprzęcie siłowni plenerowej zostaną zamontowane do 13 maja 2020 r.

Ciepła woda do jednej z toalet szkolnych zostanie podłączona do końca bieżącego roku szkolnego - konserwator wystąpił z propozycją usunięcia tej usterki we własnym zakresie. Wystające krawężniki ciągu komunikacyjnego przy sali gimnastycznej zostały usunięte, nawierzchnia jest równa i bezpieczna.

(akta kontroli str. 878)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor zapewniła wystarczającą liczbę odpowiednio wyposażonych sal lekcyjnych, a także odpowiednią infrastrukturę umożliwiającą kształcenie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Pomimo podejmowanych w tym zakresie działań, w tym związanych z uzyskaniem środków na przeprowadzenie niezbędnych napraw i remontów, Dyrektor nie zapewniła w pełni bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w Szkole oraz uczestnictwa w organizowanych zajęciach. Przed rozpoczęciem każdego roku szkolnego przeprowadzono kontrole zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Szkoły. Środki finansowe na realizację zadań Szkoły wydatkowano zgodnie z planem.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań mających na celu wzmocnienie nadzoru nad:
  - a) ujmowaniem w WOFU informacji określających zakres i charakter wsparcia ze strony nauczycieli i specjalistów;
  - b) terminowym opracowywaniem IPET;

c) rzetelnym dokumentowaniem: terminów sporządzania IPET, pisemnego zawiadamiania rodziców uczniów o spotkaniach Zespołów ds. WOFU i IPET oraz przekazywania rodzicom uczniów kopii WOFU i IPET.

2. Zintensyfikowanie działań w celu usunięcia nieprawidłowości dotyczących warunków bezpieczeństwa i higieny w Szkole.

Uwagi   Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 28 maja 2020 r.

Kontroler NIK
Leszek Smykowski
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor